

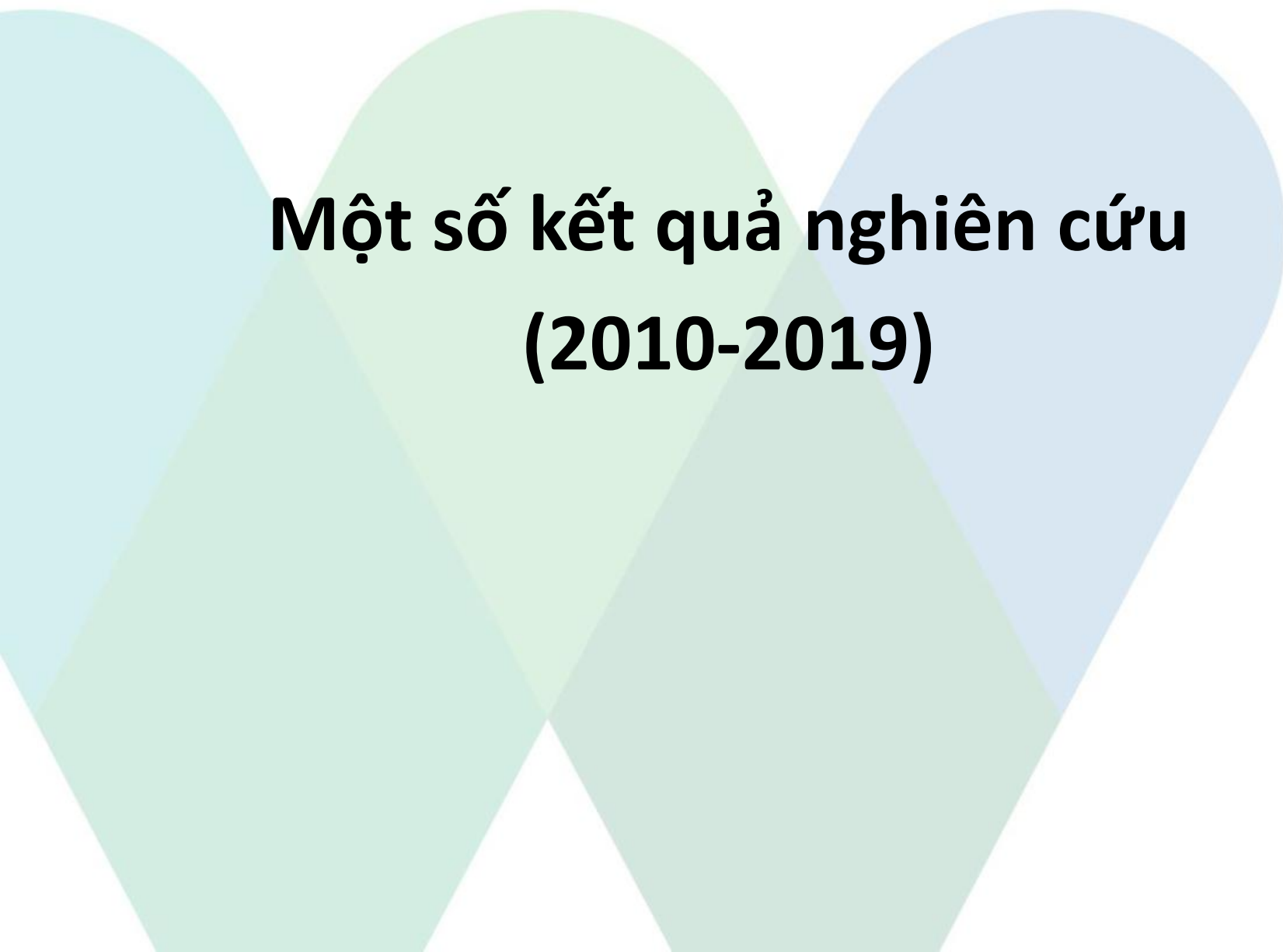
WCSVietnam

A Wildlife Conservation Society Program

NGUY CƠ DỊCH BỆNH TẠI CÁC TRANG TRẠI GÂY NUÔI ĐVHD

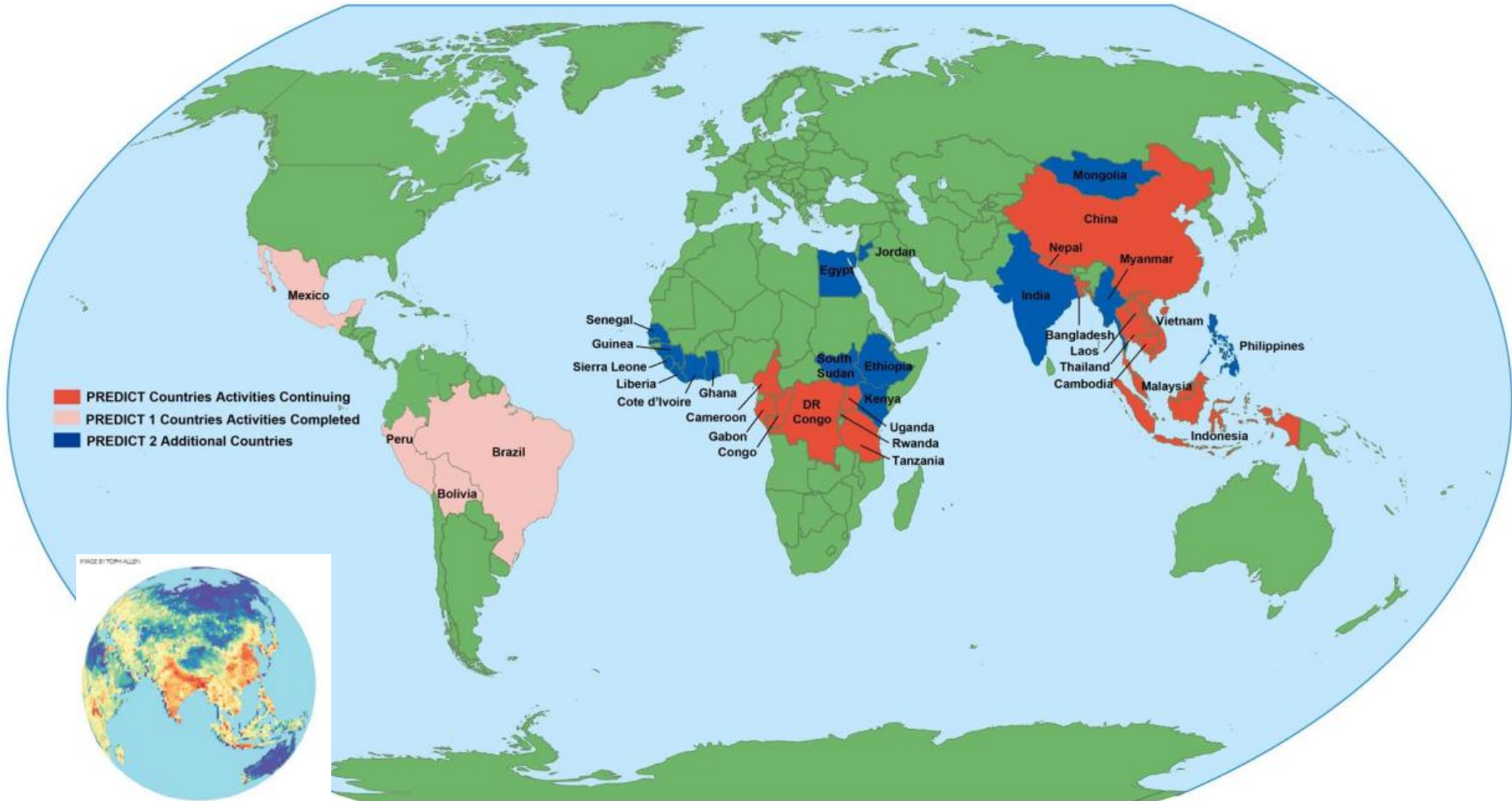
Hà Nội, ngày 08 tháng 10 năm 2020

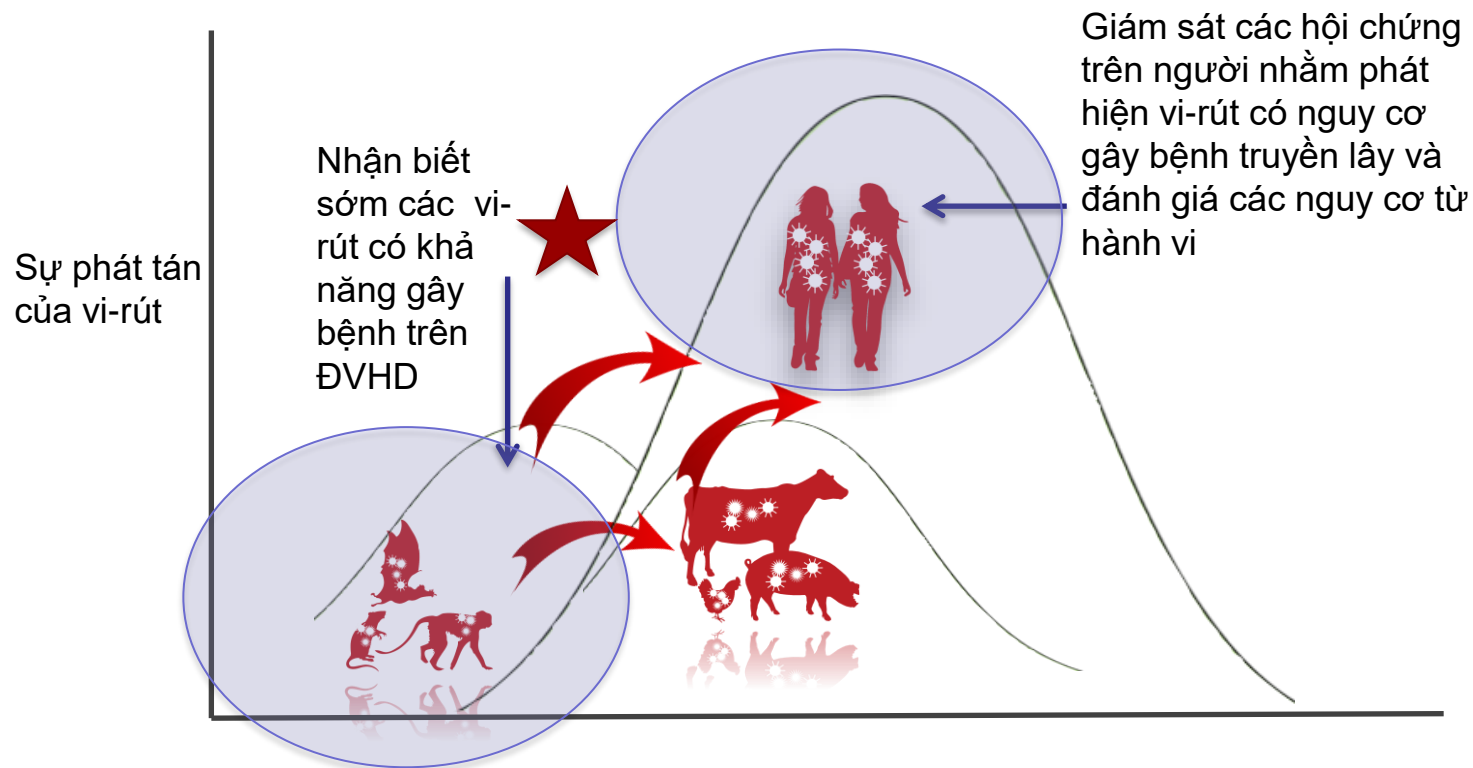
**Một số kết quả nghiên cứu
(2010-2019)**

PREDICT Countries

Mục tiêu = Các vi-rút lây truyền từ ĐV sang người có thể gây bệnh cho ĐV và người

Chiến lược giám sát dựa trên bằng chứng khoa học

Giám sát độc lập:

- Đồng Tháp: Dơi

Giám sát đồng thời:

- Bắc Giang:
Người (30) và dơi (300)
- Đồng Nai:
Người (300) và ĐVHD (1147)

Thu thập mẫu tại các trang trại ĐVHD

- Tất cả các loài:
 - Thu thập cùng loại mẫu
 - Chẩn đoán cùng họ virus
- Các họ virus (GD1:12 họ vi rút; GD2: 5 họ vi rút tại tất cả các quốc gia)
 - **Corona**, Hanta, Arena, Alpha, **Paramyxo**, **Flavi**, Rhabdo, **Influenza**, Seadorna, Picorna, **Filo**, Reo (Retro) viruses
- Loại mẫu
 - Tăm bông hầu họng/nước bọt
 - Phân/tăm bông lỗ huyết
 - Mẫu, nước tiểu

Các vi rút phát hiện tại “trại trại ĐVHD” (2010-2019)

#	Loài	Các vi rút được phát hiện	Loại mẫu
1	Dơi	Corona-, Paramyxo-, Rhabdo-	Phân, nước tiểu
2	Linh trưởng	Rhabdo-	Nước bọt
3	Gặm nhấm	Corona-	Phân
4	Lợn nhà	Corona-, Paramyxo-	Tăm bông dịch hầu họng
5	Con người	Cúm, Flavi-, Paramyxo	Máu toàn phần, dịch hầu họng

Các vi rút phát hiện tại “trung trại ĐVHD” (2010-2019)

#	Họ vi rút	Số vi rút phát hiện	Tình trạng	Số cá thể dương tính
1	Coronavirus	13	6 virus mới (dơi), 7 vi rút đã biết (gặm nhấm, lợn nhà, dơi)	312 (dơi: 205, lợn nhà: 51, gặm nhấm: 56)
2	Flavivirus	2	2 vi rút đã biết (người)	20 (người: 20)
3	Influenzavirus	2	2 vi rút đã biết (người)	11 (người: 11)
4	Paramyxovirus	8	4 virus mới (dơi), 4 vi rút đã biết (người, lợn nhà)	14 (dơi: 8, lợn nhà: 2, người: 4)
5	Rhabdovirus	6	6 virus mới (dơi, linh trưởng, gặm nhấm)	73 (dơi: 66, linh trưởng: 2, gặm nhấm: 5)

Tóm tắt kết quả:

Trang trại gây nuôi ĐVHD

- Vi rút đã biết và vi rút mới phát hiện trên nhiều loài ĐVHD khác nhau.
- Phát hiện vi rút Corona- có nguồn gốc từ dơi trên nhím, dúi và chuột đồng.
- Vi rút Rhabdovirus mới phát hiện trên ĐV gặm nhấm và linh trưởng tại trang trại ĐVHD.
- Vi rút Corona- đã biết gây bệnh trên gia cầm được phát hiện ở trên nhím và dúi.
- Vi rút Corona có nguồn gốc từ ĐV gặm nhấm phát hiện trên các loài khác nhau được nuôi tại trang trại.

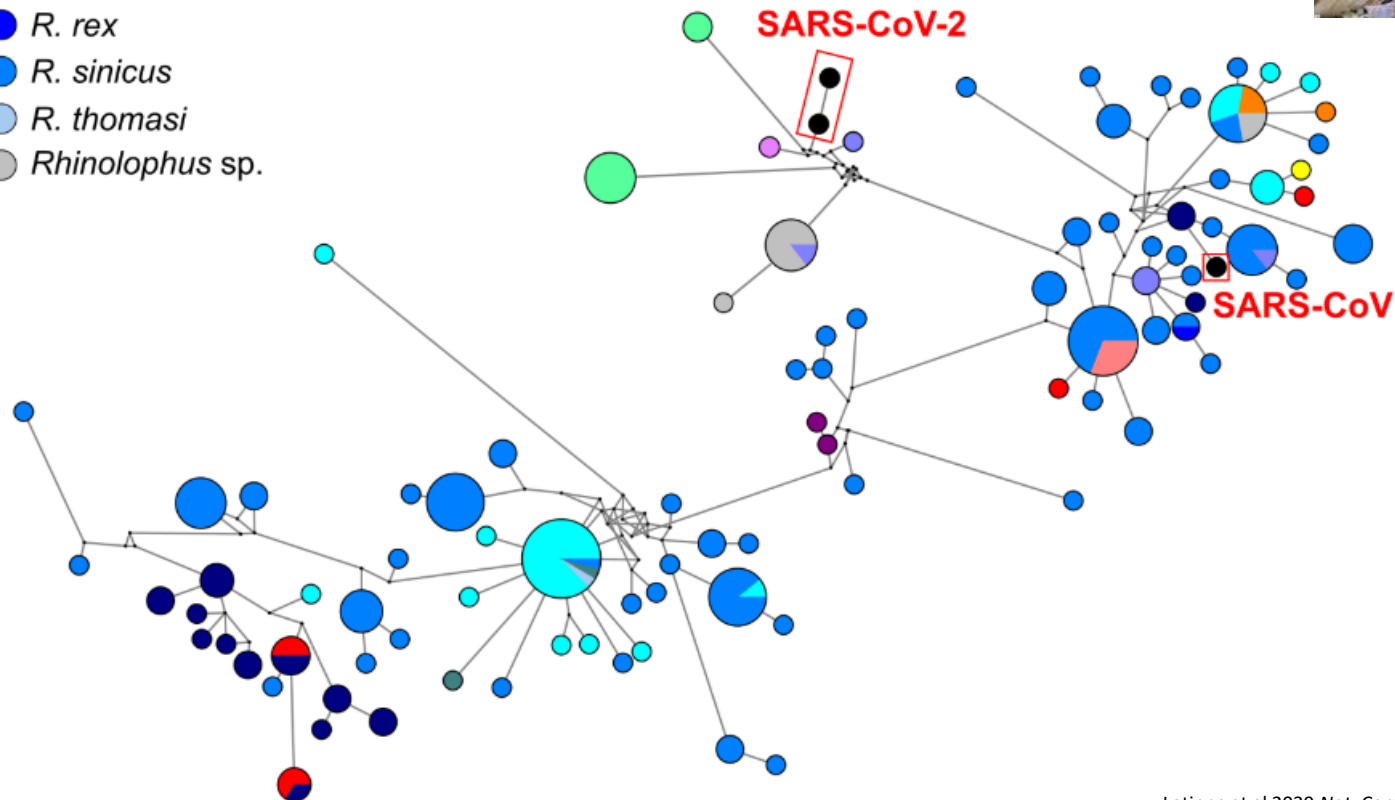
Nguồn gốc vi rút SARS-CoV-2

Phylogenetic relationships among bat coronaviruses in China

- *R. affinis*
- *R. ferrumequinum*
- *R. macrotis*
- *R. malayanus*
- *R. pearsonii*
- *R. pusillus*
- *R. rex*
- *R. sinicus*
- *R. thomasi*
- *Rhinolophus* sp.

- *A. stoliczkanus*
- *H. armiger*
- *H. pomona*
- *H. pratti*

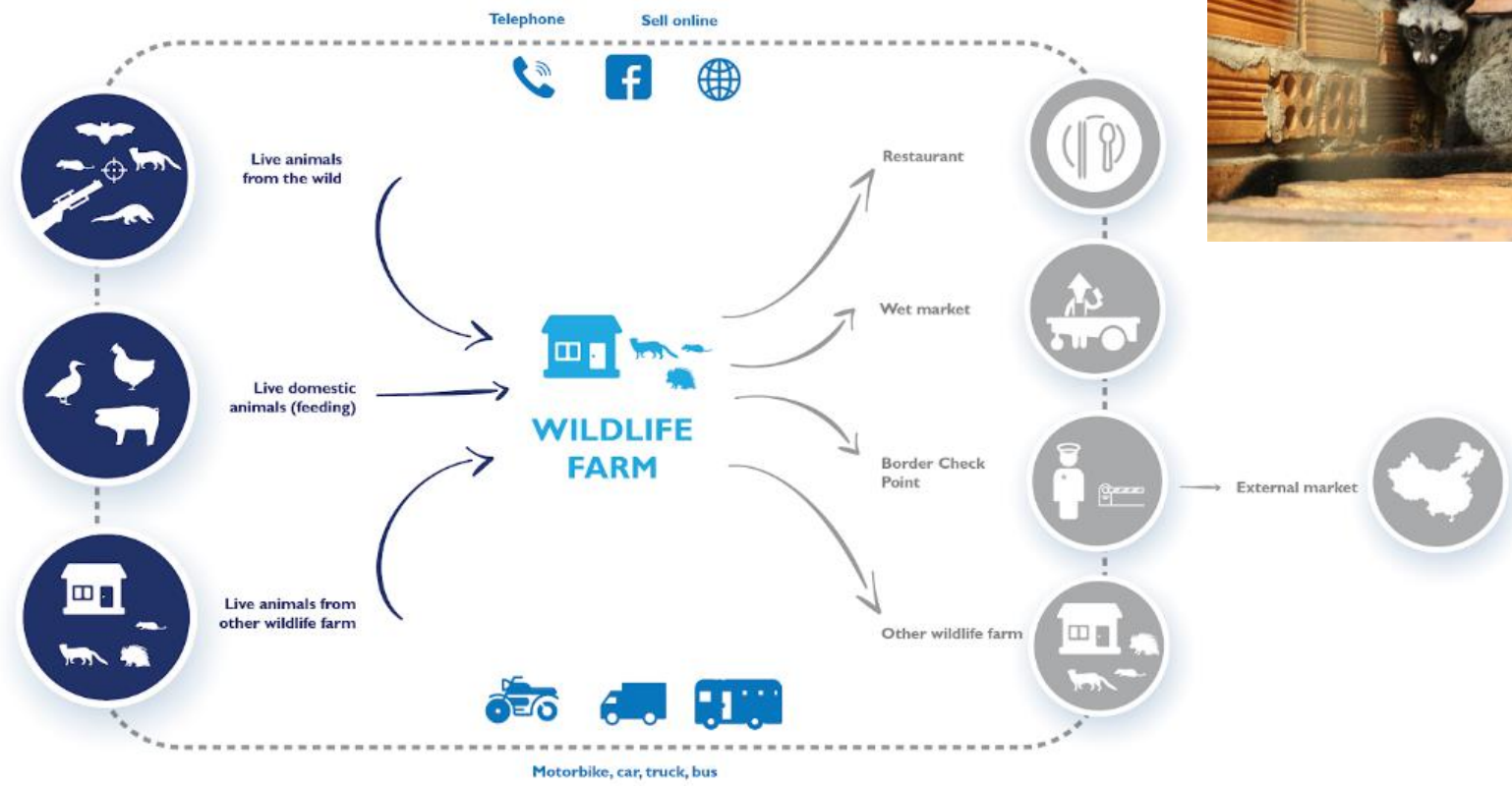
- Humans
- Pangolins (*Manis javanica*)

Latinne et al 2020 *Nat. Commun.*

Trang trại ĐVHD và chuỗi giá trị ĐVHD tại Việt Nam

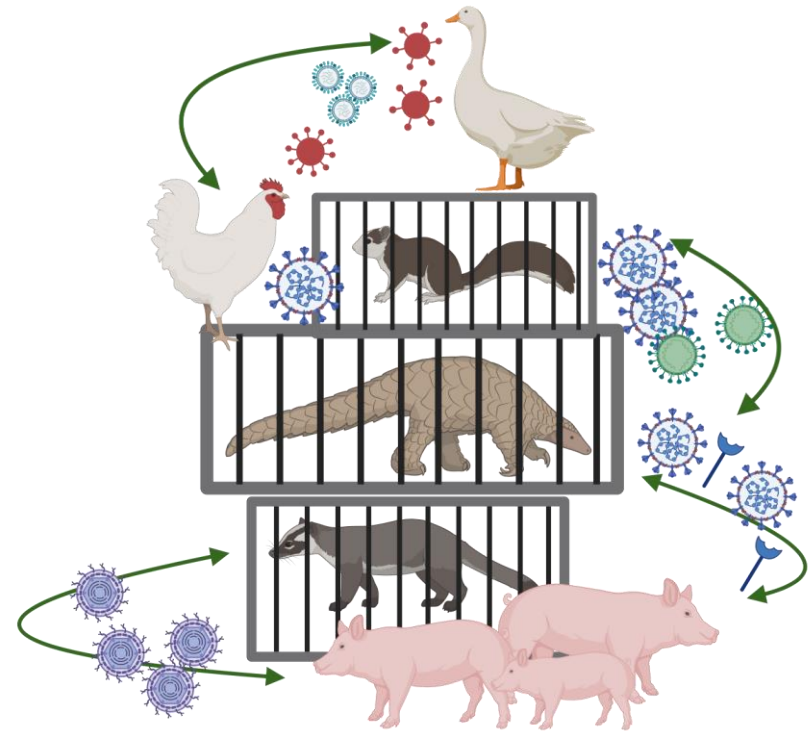
Nghiên cứu Giám sát hành vi nguy cơ của dự án PREDICT cho ra chuỗi buôn bán ĐVHD phức tạp

- Có 10 người trên tổng số 11 người được hỏi trả lời là **chuồng nuôi động vật nằm ngay cạnh khu vực sinh hoạt của gia đình** họ
- Có 20 người trên tổng số 26 người được hỏi trả lời là họ **tự mình thực hiện các công việc chăm sóc thú y** cho ĐVHD gây nuôi tại trang trại
- Có 7 người trong tổng số 10 người được hỏi trả lời là họ **hỏi ý kiến BSTY** tại các hiệu thuốc thú y khi ĐVHD trong trang trại có dấu hiệu mắc bệnh.
- Có 15 người trên tổng số 19 người được hỏi trả lời là họ **sử dụng các loại thức ăn chưa qua xử lý như thịt gà, lợn hoặc cá sống hay đông lạnh** cho lợn, rắn, cá sấu nuôi tại trang trại
- Có 7 người trong tổng số 12 người trả lời **không biết đến các bệnh truyền lây từ động vật sang người**

Buôn bán ĐHVĐ – Nguyên nhân bùng phát dịch bệnh

Gia tăng buôn bán ĐVHD (1) tiếp xúc và virus (2) nhiều loài khác nhau và (3) phát tán

Một số khuyến nghị

- Thúc đẩy việc tiến hành rà soát quy trình và hoạt động gây nuôi ĐVHD để đưa ra các khuyến nghị nhằm giảm thiểu nguy cơ lây bệnh từ động vật sang người => phối hợp liên ngành.
- Đưa ra những hướng dẫn cụ thể hoặc các chiến dịch truyền thông để người dân nhận biết nguy cơ tiềm ẩn trong việc tiêu thụ ĐVHD và các sản phẩm của chúng.

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN

We Stand for Wildlife™

